

ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1*

SCHOOL ADMINISTRATOR'S CHARRISMATIC LEADERSHIP ADEFFECTING
SCHOOL'S EFFECTIVENESS UNDER UDONTHANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

ภูเบศร์ ชื่นชม

Phubet Chuenchom

เสาวณี สิริสุขศิลป์

Saowanee Sirisooksilp

ปารย์พิชชา ก้านจักร

Parnpitcha Kanjug

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ประเทศไทย.

Khon Kaen University, Thailand.

E-mail: phubetchuenchom@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 123 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 369 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน 2) ความสัมพันธ์

* Received: 8 August 2024; Revised: 20 December 2024; Accepted: 25 December 2024

ระหว่างภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของโรงเรียนที่มีส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของโรงเรียนทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยรายด้านอยู่ในระดับสูง 3) ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของโรงเรียนที่มีส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ร้อยละ 38.50 ตัวแปรพยากรณ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา 3 ตัวแปร ได้แก่ 1. ด้านเป็นแรงบันดาลใจ 2. ด้านความสามารถในการตัดสินใจ 3. ด้านความมั่นใจในตัวเอง โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.703 + .226 (X_4) + .215 (X_3) + .161 (X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .317 (X_4) + .296 (X_3) + .228 (X_5)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของโรงเรียน, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

The objective of this research is to 1) to study the level of school administrator's charismatic leadership affecting school's effectiveness Under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 2) to study the relationship between charismatic leadership and the effectiveness of educational institutions Under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 and 3) to study of leadership with faith and charisma that affects the effectiveness of educational institutions Under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 Sample group Including administrators and teachers of 123 schools, 3 people per school, totaling 369 people the tool used to collect data was a questionnaire with a 5-level rating scale. The reliability of the entire questionnaire was 0.95 Statistics used to analyze the data included the mean and standard deviation.

The research results found that 1) Level of leadership based on faith and charisma of educational institution administrators Overall it is at a high level. and the level of effectiveness of educational institutions Overall is at a high level as well. 2) The relationship between leadership with faith and charisma that affects the effectiveness of

educational institutions Overall, there is a positive relationship with the effectiveness of educational institutions. Statistically significant at .01 and leadership based on faith and charisma in every aspect. It has a high relationship with each factor. and 3) Leadership with faith and charisma affects the effectiveness of educational institutions by 38.50 percent. There are 3 variables that predict the effectiveness of educational institutions: 1. Inspirational aspect 2. Decision-making ability 3. Self-confidence. The prediction equation can be written in Unstandardized Score and Standardized Score form as follows.

Prediction equation in raw score form

$$\hat{Y} = 1.703 + .226 (X_4) + .215 (X_3) + .161 (X_5)$$

Prediction equation in standard score form

$$\hat{Z} = .317 (X_4) + .296 (X_3) + .228 (X_5)$$

Keywords: Charismatic faith leadership, educational institution effectiveness.

บทนำ

การบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นบทบาทสำคัญของผู้นำในองค์กรที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารกับภาวะผู้นำองค์กรในการชี้นำผู้ตามให้สามารถปรับเปลี่ยนเจตคติเพื่อให้บรรลุตามทิศทางที่กำหนด โดยให้ความสำคัญในการส่งเสริมทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมของการจัดการศึกษา การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

ความเปลี่ยนแปลงของกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี วัฒนธรรมและการศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้นำ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และค่านิยม (วรวิทย์ จินดาพล, 2559) โดยบทบาทและทักษะในการบริหารองค์กร จะสอดคล้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้บริหารองค์กรที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำองค์กร จึงจะส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์กรการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตรงกับแนวคิดของรัตติกรณ์ จงวิศาล กล่าวถึงการ

บริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จของผู้นำ ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง และกระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้าที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อสถานศึกษา บุคลากรและผู้เรียนเป็นสำคัญ (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีวิสัยทัศน์ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ พัฒนาระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มทักษะและค่านิยมของบุคลากรภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วนสู่มาตรฐานระดับสากล และมีนโยบายเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ มีศักยภาพคุณธรรมจริยธรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2566) ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ (Ivancevich, J. M., Konopaske, R., and Matteson, M. T., 2008) ดังนั้น การแสวงหารูปแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จะสามารถนำพาองค์กรให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่จะปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้

จากความสำคัญข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหาร ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เนื่องจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคปัจจุบัน และสอดคล้องกับการประเมินและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครู ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และเสริมศักยภาพการแข่งขันของการศึกษาไทยในระดับสากล ตลอดจนนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดและการกำหนดนโยบายการบริหาร ส่งเสริมและพัฒนางานในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ชุมชนและผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีกับความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูธารานี เขต 1

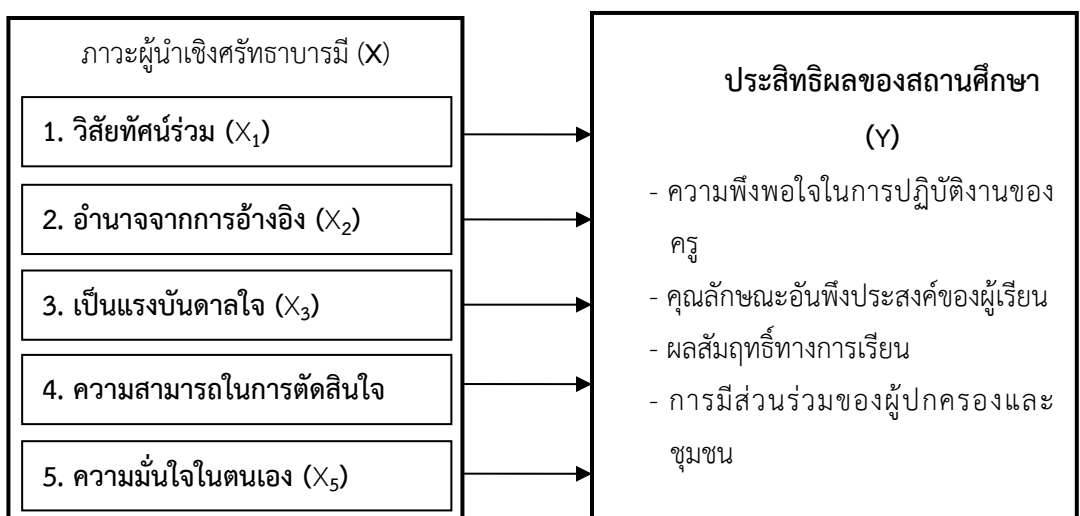
วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูธารานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 177 คน และครู จำนวน 2,146 คน รวมทั้งสิ้น 2,323 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูธารานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 177 โรงเรียน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, R. V., & Morgan, D.W, 1970) ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียนอีกครั้ง ได้จำนวน 123 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้างานบริหารวิชาการและครู รวมทั้งสิ้น 369 คน

1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีและองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังแสดงกรอบแนวคิดการวิจัยได้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนที่ 3 ข้อคำถามระดับประสิทธิผลที่ส่งผลต่อสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, Rensis, 1967)

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้าง 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด และวิธีการสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 2) วิเคราะห์พฤติกรรมที่สะท้อนตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) สร้างแบบสอบถามที่สอดคล้องครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะของภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษาในแต่ละด้าน 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความครอบคลุมของเนื้อหา 5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของด้านนั้น ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 6) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67–1.00 ขึ้นไป 7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 15 คน ครูวิชาการ 15 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธี Item-total Correlation และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient) ตามวิธีของ Conbach's Alpha Coefficient (Cronbach, L. J, 1990) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 และ 8) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลที่ส่งผลต่อสถานศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยนำตัวแปรต้นทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์มาจับคู่กับตัวแปรตามทีละคู่และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า .01 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

1.1 ระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$) 2) ด้านอำนาจจากการอ้างอิงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) 3) ด้านเป็นแรงบันดาลใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) 4) ด้านความมั่นใจในตัวเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) และ 5) ด้านความสามารถในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลของภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบรรณมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบรรณมี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	4.33	0.47	มาก
2. ด้านอำนาจจากการอ้างอิง	4.32	0.47	มาก
3. ด้านเป็นแรงบันดาลใจ	4.26	0.46	มาก
4. ด้านความสามารถในการตัดสินใจ	4.23	0.47	มาก
5. ด้านความมั่นใจในตัวเอง	4.24	0.48	มาก
โดยรวม	4.27	0.33	มาก

1.2 ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) 2) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) 4) ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลของภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบรรณมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ประสิทธิผลของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู	4.16	0.43	มาก
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	4.31	0.44	มาก
3. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.28	0.49	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	4.27	0.51	มาก
โดยรวม	4.25	0.34	มาก

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบรรณมีกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) พบว่า ความสัมพันธ์

ระหว่างภาวะผู้นำผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และเมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีทุกด้านมีความสัมพันธ์กับปัจจัยรายด้านอยู่ในระดับสูง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมี (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y)

ตัวแปร	วิสัยทัศน์ร่วม (X ₁)	อำนาจการอ้างอิง (X ₂)	เป็นแรงบันดาลใจ (X ₃)	ความสามารถในการตัดสินใจ (X ₄)	ด้านความมั่นใจในตัวเอง (X ₅)	EFF	Tolerance	VIF
ด้านวิสัยทัศน์ร่วม (X ₁)	1.000	.498**	.439**	.255**	.348**	.340**	.699	1.430
ด้านอำนาจการอ้างอิง (X ₂)		1.000**	.551**	.282**	.497**	.414**	.548	1.825
ด้านเป็นแรงบันดาลใจ (X ₃)			1.000**	.305**	.387**	.481**	.633	1.579
ด้านความสามารถในการตัดสินใจ (X ₄)				1.000**	.205**	.454**	.878	1.139
ด้านความมั่นใจในตัวเอง (X ₅)					1.000**	.407**	.726	1.377
EFF						1.000**		

** P < .01

3. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาารมีส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ร้อยละ 38.50 ตัวแปรพยากรณ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงได้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์การถดถอย ความคลาดเคลื่อนการประมาณค่าตัวแปร (Enter Regression Analysis)

ตัวแปรต้น	b	Std.E.	β	t	p-values
1. ด้านวิสัยทัศน์เชิงศรัทธาบาารมี	.036	.036	.050	1.004	.000**
2. ด้านอำนาจการอ้างอิง	.047	.040	.066	1.170	.316
3. ด้านเป็นแรงบันดาลใจ	.184	.038	.253	4.858	.243

4. ด้านความสามารถในการตัดสินใจ	.217	.032	.305	6.891	.000**
5. ด้านความมั่นใจในตัวเอง	.139	.034	.197	4.040	.000**
R=.620	R ² =.385	Adj-R ² =.376	Std.E.=.268	F=44.65	P =.000

**P < .01

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า 1) ด้านเป็นแรงบันดาลใจ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเท่ากับ .215 2) ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเท่ากับ .226 และ 3) ด้านความมั่นใจในตัวเอง ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเท่ากับ .161 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าคงที่ของตัวแปรที่เป็นตัวพยากรณ์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสู่สมการถดถอย

ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบารมี	b	Std.E.	β	t	P
ค่าคงที่ (a)	1.703	.174	-	9.792	.000
ด้านเป็นแรงบันดาลใจ (X ₃)	.215	.034	.296	6.351	.000
ด้านความสามารถในการตัดสินใจ (X ₄)	.226	.031	.317	7.226	.000
ด้านความมั่นใจในตัวเอง (X ₅)	.161	.032	.228	5.029	.000

** P < .01

เมื่อนำค่าสถิติต่าง ๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ดังนี้
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = 1.703 + .226 (X_4) + .215 (X_3) + .161 (X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = .317 (X_4) + .296 (X_3) + .228 (X_5)$$

อภิปรายผล

จากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบารมีของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี เขต 1 มีข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากนโยบายการขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษา “วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ เด็กอุดร 1 เป็นที่ 1” ใน 3 มิติ ประกอบด้วย มิติด้านผู้เรียน มิติด้านครู และมิติด้านการบริหารจัดการ ซึ่งส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มี ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการนโยบายการศึกษาอันเกี่ยวกับการให้ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ญัษฐา พลเยี่ยม ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มี โดยสามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ (ญัษฐา พลเยี่ยม, 2563)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชระ คงแสนคำ ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา และภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้าน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (วัชระ คงแสนคำ, 2565)

3. ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน สอดคล้องกับ วิราพร ดิบุญมี ที่ได้ให้ทัศนะว่า มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและเพิ่มประสิทธิภาพในการ

ทำงาน นำมาซึ่งประสิทธิผลของความสำเร็จของโรงเรียนหรือสถานศึกษา รวมทั้งกระตุ้นให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (วิราพร ตีบุญมี, 2556) อีกทั้งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ข้อเสนอว่า สถานศึกษาที่ดี เป็นการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้มีผู้ส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ รวมถึงร่วมจัดการศึกษา ซึ่งบุคคลที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และรับผิดชอบมากขึ้น มีระบบการบริหารตนเอง โดยให้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการดำเนินงาน การบริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายวิธีที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ ผลที่ได้รับน่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงและทางอ้อม มีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ไม่ใช่ภาวะผู้นำแบบชี้แนะ หรือ สั่งการ แต่เป็นผู้นำที่เน้นการสนับสนุน การอำนวยความสะดวก และการเปลี่ยนแปลง เพื่อประโยชน์ที่เอื้อให้กับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) กระบวนการบริหารงานการศึกษาพบว่า เมื่อนำตัวแปรทั้ง 5 ตัว มาพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ร้อยละ 37.60 เมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์การเป็นประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อนำตัวแปรภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบารมีของผู้บริหารสถานศึกษามาพยากรณ์การเป็นประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ด้านเป็นแรงบันดาลใจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ และด้านความมั่นใจในตัวเอง เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2566)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) การนำภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาไปใช้ ควรมีการศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีโดยละเอียด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษา

2) ส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเป็นแรงบันดาลใจ ด้านความสามารถในการตัดสินใจ และด้านความมั่นใจในตัวเอง ซึ่งจะทำให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น และในขณะเดียวกันควรที่จะเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการใช้ผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีที่เป็นแบบอย่างที่ดี

3) ควรนำผลที่ได้มาสร้างเป็นรูปแบบการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบาร์มี เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานเชิงคุณภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มี ในด้านวิสัยทัศน์ร่วม และด้านอำนาจการอ้างอิง เนื่องจากข้อค้นพบในประเด็นนี้อยู่ในระดับน้อยเพื่อหาแนวทางพัฒนาต่อไป

2) ควรทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบเรื่องภาวะผู้นำเชิงบาร์มีระหว่างสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน เช่น ตัวแปรพื้นฐานเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน โรงเรียนที่อยู่ในเขตสังคมเมืองกับโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice)

3) ควรทำวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษากับพัฒนาภาพการบริหารจัดการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติตนในการขับเคลื่อนการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ณัฐฐา พลเยี่ยม. (2563). ภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีและภาวะผู้นำแบบร่วมพลังที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ: โมเดลแข่งขันภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีและภาวะผู้นำแบบร่วมพลัง. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีการวิจัยและแนวทางการพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิทย์ จินดาพล. (2559). การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์วัฒนธรรมและค่านิยมของคณะกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการ: กรณีศึกษาบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร. ใน *รายงานวิจัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วัชร คงแสนคำ. (2565). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงศรัทธาบาร์มีของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิราพร ดิบุญมี. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. อุดรธานี : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพ (OBECQA) ของโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Ivancevich, J. M., Konopaske, R., and Matteson, M. T. (2008). *Organizational Behavior and Management*. (8 th ed). Boston: McGrawhill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D.W. (1970). Determination sample size for research activities. *cEducation and Psychology Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, Rensis. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. Attitude Theory